

PREVENCE - Kyberšikana

Rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou vychází už ze samotného názvu. Je zřejmé, že se jedná o specifický druh šikany. Na rozdíl od klasické šikany (tváří v tvář), má agresor kyberšikany jiné nástroje na ubližování. Specifika virtuální reality mění charakter procesu šikanování a to i v rolích agresora a oběti. Kyberšikana se odehrává ve virtuálním světě.

Zde nedochází k přímému fyzickému napadání, jedná se však o psychický teror, zesměšňování, útlak apod. **Šikanování** se děje prostřednictvím moderních komunikačních technologií – přes telefon, internet, instant messaging (ICQ, AIM sítě) apod.

Kyberšikana se dnes týká převážně dětí a mladistvých, kteří s technologiemi umí zacházet, mají tendenci upevňovat své postavení, uspokojují svoji potřebu – upoutat pozornost.

Z široké palety internetových nebezpečí a nebezpečí spojených s užíváním mobilních telefonů jsou nejrozšířenější kyberšikana, kyberrooming, kyberstalking a stalking.

Místo a čas útoku je na útočnickovi, který si Vás může najít kdykoli a kdekoli. Většinou je anonymní, skrytý, může užívat přezdívky, neznáte jeho věk, pohlaví, sociální postavení, útočником tedy může být kdokoli.

Útočník nemusí být sám, hovoříme také o sekundárních útočnících, což mohou být **diváci** a **širitelé**. **Širitelé** znásobí dopad útoku na oběť a mohou tím oběti více uškodit, než samotný útočník.

Ani u obětí nezáleží na věku, pohlaví, fyzické síle, sociálním postavení apod. Z výzkumů však vyplývá, že se oběti tradiční šikany stávají oběti i kyberšikany, že tráví více času na internetu, bývají však málo obeznámeny s riziky spojenými se zneužitím ICT, proto se chovají méně opatrně.

Oběť se může cítit bezmocná a neschopná, protože se nemůže bránit proti útokům anonymního agresora, má obavy před reakcemi okolí, stydí se apod. Oběti kyberšikany mnohdy zůstávají na řešení problému samy, to může vést k tomu, že situaci nezvládnou.

Během kyberútoku nemusí dojít k osobnímu kontaktu s obětí, oběť může být i náhodná. Nebezpečí je také v nedostatečné zpětné vazbě z reakce oběti na útok. Ponižující informace jsou dostupné komukoli, odkudkoli a kdykoli. Ve virtuálním prostředí zůstávají uložené diskriminující materiály, které mohou kyberšikanu opakovaně rozvířovat.

Formy kyberšikany

Publikací záznamu – videa, zvuku, online komunikace (jedná se o zveřejnění a záznam vizuálního či textového obsahu (nahrávka kamerou či telefonem...), který zesměšňuje oběť, narušuje soukromí oběti nebo obsahuje akt páchané šikany či násilí na oběti

Falšování identity sem spadají falešné blogy, profily na sociálních serverech, či prezentacích menších sociálních skupin (školní web, online komunity), různé ztrapňování

Ponižování a pomlouvání

Provokování a napadání uživatelů v online komunikaci např. v rámci veřejných chatů a diskuzí

Zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť

Vyloučení z virtuální komunity např. ze skupiny přátel

Obtěžování

Jak se chránit před kyberšikanou?

- Nebuďte přehnaně důvěřiví, nikdy nevíte, kdo je druhé straně
- Nesděľujte citlivé informace (osobní údaje, osobní fotografie, hesla k účtům, apod.)
- Respektujte ostatní uživatele
- Seznamte se s pravidly služeb internetu a GSM sítě

Jak se bránit útokům?

- Oznamte útoky dospělým (rodičům, učitelům), známým
- Zablokujte útočnickovi možnost přístupu k vám, změňte svou virtuální identitu
- Ukončete s útočником komunikaci, nechtějte se pomstít
- Pokuste se útočníka odhalit, identifikovat

- Uschovejte si důkazy pro možné vyšetřování (zprávy, videozáznamy, odkazy, na weby, blogy...)
- Pokud probíhá ve vašem okolí kyberšikana, nebuďte lhostejní, oběť podpořte, poradte jí, nabídněte pomoc

Kam se obrátit o pomoc?

Pomoc online (Internet Helpline) www.pomoconline.cz, www.pomoc@linkabezpeci.cz

Národní centrum bezpečnějšího internetu (Safer Internet) www.uoou.cz , www.posta@uoou.cz

Policie 158

Podrobné informace na : <http://www.bezpecnyinternet.cz/>